

ใบแจ้งข่าว

ประเทศไทย: สอบสวนการใช้กำลังเกินกว่าเหตุ คุ่มครองสิทธิในการประท้วง

ตำรวจจับกุมโดยพลการและกบฏตีผู้ประท้วงระหว่างถูกควบคุมตัว มีผู้บาดเจ็บจำนวนมาก "

(กรุงเทพฯ, 19 พฤศจิกายน 2565) ทางกรมไทยควรสอบสวนการใช้กำลังเกินกว่าเหตุของตำรวจไทย ที่กระทำต่อผู้ประท้วงอย่างสงบเมื่อวานในกรุงเทพฯ และให้ปล่อยตัวบุคคลที่ถูกควบคุมตัวโดยพลการ เพียงเพราะใช้สิทธิเสรีภาพด้านการชุมนุมอย่างสงบและเสรีภาพด้านการแสดงออกโดยทันทีและอย่างไม่มีเงื่อนไข พอร์ตีฟายไรต์กล่าวในวันนี้ การสลายการชุมนุมของตำรวจเกิดขึ้นท่ามกลางการประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APEC) เวทีความร่วมมือด้านเศรษฐกิจภูมิภาคที่กรุงเทพฯ ที่มีผู้เข้าร่วมมาจากรัฐสมาชิก 21 แห่ง รวมทั้งสหรัฐฯ และจีน

"ในขณะที่ทางกรมไทยปูพรมแดงต้อนรับผู้นำโลกเข้าสู่การประชุม APEC คนไทยที่ใช้สิทธิของตนเองกลับถูกจับกุมโดยพลการ และตกเป็นเหยื่อของการใช้กำลังเกินกว่าเหตุ" มุกดาภา ยิ่งยืนภราดร เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน สิทธิมนุษยชน พอร์ตีฟายไรต์กล่าว "ควรมีการสอบสวนเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนในการใช้กำลังเกินกว่าเหตุ และหาผู้รับผิดชอบในเหตุการณ์ดังกล่าว"

พอร์ตีฟายไรต์ได้ตรวจสอบจากภาพถ่ายหลายร้อยรูป และคลิปวิดีโอหลายสิบชิ้นจากผู้สื่อข่าว และประจักษ์พยานอื่น ๆ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าตำรวจกบฏผู้มุงดูที่ไม่มีอาวุธ รวมทั้งพระภิกษุ, เตะและต่อผู้ประท้วงที่ถูกควบคุมตัวอยู่แล้ว, และ ยังกระสุนยาง ใส่ผู้ประท้วงที่ไม่มีอาวุธบนถนนดินสอที่กรุงเทพฯ ในช่วงบ่ายของวันที่ 18 พฤศจิกายน 2565

มีรายงานว่าตำรวจไทยจับกุมผู้ประท้วงอย่างน้อย 26 คน และทำให้ได้รับบาดเจ็บอย่างน้อย 21 คน โดยสามคนถูกทำร้าย ขณะที่เจ้าหน้าที่ผู้สื่อข่าวจากสำนักข่าว Reuters, The MATTER และ The Isaan Record มีรายงานอีกว่า นักกิจกรรมจาก "กลุ่มดาวดิน" กลุ่มนักกิจกรรมที่มีแกนนำเป็นนักศึกษา ได้รับบาดเจ็บจนตาบอดเนื่องจากกระสุนยาง

กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและกฎหมายของไทย คุ่มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านการชุมนุมอย่างสงบ เป็นสิทธิที่รับรองตามข้อ 21 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคี และมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 สิทธิด้านการชุมนุมอย่างสงบยังกำหนดเป็นพันธกรณีเชิงบวกให้รัฐและหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องคุ้มครอง และสนับสนุนการชุมนุมอย่างสงบ

ตามกฎหมายระหว่างประเทศ หลักการทั่วไปสามประการว่าด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย ความจำเป็น และความได้สัดส่วน เป็นแนวทางกำกับดูแลการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ยกตัวอย่างเช่น ตามหลักการพื้นฐานขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้กำลังและอาวุธปืนของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องใช้มาตรการที่ไม่รุนแรงในเบื้องต้น และเมื่อการใช้กำลังไม่อาจหลีกเลี่ยงได้แล้ว "ให้จำกัดการใช้กำลังดังกล่าวและให้ใช้ในสัดส่วนที่สอดคล้องกับความร้ายแรงของการกระทำ ความผิด และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อันชอบธรรม" หลักการนี้ยังมีผลบังคับใช้ในกรณีการสลายการชุมนุมอย่างไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเจ้าหน้าที่ควรใช้กำลังเป็นมาตรการขั้นสุดท้ายเท่านั้น และ "ให้จำกัดการใช้กำลังดังกล่าวในขั้นต่ำสุดเท่าที่จำเป็น"

ตาม แนวปฏิบัติขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่เสี่ยงต่อชีวิตน้อยกว่าในการบังคับใช้กฎหมาย "กระสุนแบบมีแรงกระแทก" ซึ่งรวมถึงกระสุนยาง "ไม่ควรใช้เล็งไปที่ศีรษะ ใบหน้า หรือลำคอ" แนวปฏิบัตินี้ยังกำหนดเพิ่มเติมว่า กระสุนดังกล่าวควร "ถูกใช้เฉพาะเพื่อรับมือกับภัยคุกคามอย่างแท้จริงว่า จะมีการบาดเจ็บต่อเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย หรือประชาชนทั่วไป"

ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2563 และตุลาคม 2565 ทางกรมไทยดำเนินคดีกับผู้ประท้วงต่อต้านรัฐบาลอย่างน้อย 1,460 คนตามพระราชกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉิน และผู้ประท้วงอีก 107 คนตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ตามข้อมูลของ ศูนย์กัญญาความเพื่อสิทธิมนุษยชน หน่วยงานสิทธิมนุษยชนของไทยที่ให้บริการด้านกฎหมายโดยไม่คิดมูลค่ากับบุคคลที่ตกเป็นเหยื่อการละเมิด

ใบแจ้งข่าว

“ตำรวจไทยมีพันธกรณีต้องคุ้มครองผู้ประท้วง และประกันว่าพวกเขาสามารถใช้สิทธิของตนเองได้ แม้ในระหว่างการประชุม APEC” มุกดาภา ยั่งยืนภราดรกล่าว “รัฐบาลไทยควรปฏิบัติตามหลักนิติธรรม และแสดงจุดยืนไม่ยอมให้มีการใช้กำลังเกินกว่าเหตุโดยเด็ดขาด นอกจากเจ้าหน้าที่ซึ่งอยู่ในที่เกิดเหตุแล้ว เจ้าหน้าที่อื่นใดซึ่งเป็นผู้สั่งการให้มีการใช้กำลังเกินกว่าเหตุ หรือไม่ใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันเหตุดังกล่าว ก็ควรได้รับการลงโทษเช่นกัน”

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ

มุกดาภา ยั่งยืนภราดร, เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชนประจำประเทศไทย, พอร์ตดีฟายไรต์

โทร: +66 81 585 8486

อีเมล: mookdapa.yangyuenpradorn@fortifyrights.org

ทวิตเตอร์: [@mdpny](https://twitter.com/mdpny)

แมทธิว สมิธ, ประธานกรรมการบริหาร, พอร์ตดีฟายไรต์

+66 85 028 0044 (ประเทศไทย; WhatsApp)

+1 202 503 8032 (สหรัฐอเมริกา)

อีเมล: Matthew.Smith@FortifyRights.org

ทวิตเตอร์: [@MatthewFSmith](https://twitter.com/MatthewFSmith), [@FortifyRights](https://twitter.com/FortifyRights)